

حسابداران

پیشرفت فناوری‌ها و دگرگونی حرفه‌ی ما

در این شماره می‌خوانیم:

گزارش کامل مجمع عمومی عادی سالانه‌ی اعضای انجمن حسابداران خبره ایران | متن کامل آیین‌نامه‌ی نحوه‌ی انتخاب اعضای شورای عالی و بازرسان انجمن | گزارش کامل کنگره‌ی آسیب‌شناسی آموزش در نظام پولی و مالی کشور | یادگیری عمیق و آینده‌ی حسابرسی | هشت موضوع قابل پژوهش درباره‌ی تحلیل داده‌های حسابرسی | تبدیل گزارشگری یکپارچه به مدیریت اطلاعات یکپارچه | مروری بر رهنمود مدیریت ریسک شخص ثالث | مروری بر تاریخچه‌ی حسابداری دادگاهی | ده روش برای کشف کارکنان واقعاً استثنایی | و خبرهایی از جهان حسابداری

به نام خداوند جان و خرد

انجمن

- ۲ سرمقاله | پیشرفت فناوری‌ها و دگرگونی حرفه‌ی ما
- ۴ گزارش کامل مجمع عمومی عادی سالانه‌ی اعضای انجمن حسابداران خبره‌ی ایران (شامگاه یکشنبه، ۲۳ دی ۱۳۹۷)
- ۹ متن کامل آیین‌نامه‌ی نحوه‌ی انتخاب اعضای شورای عالی و بازرسان
- ۴۹ فهرست موسسات حسابرسی
- ۵۵ فهرست اعضای خبره‌ی انجمن
- ۵۸ درخواست اشتراک
- ۵۹ اعضای جدید انجمن

مقالات و مطالب فنی

- ۱۲ گزارش کامل کنگره‌ی آسیب‌شناسی آموزش در نظام پولی و مالی کشور
- ۱۶ یادگیری عمیق و آینده‌ی حسابرسی، فاطمه قشقایی
- ۲۲ تبدیل گزارشگری یکپارچه به مدیریت اطلاعات یکپارچه، شاهین احمدی
- ۲۵ هشت موضوع قابل پژوهش درباره‌ی تحلیل داده‌های حسابرسی، بابک جمشیدی نوید، قدرت‌اله حیدری‌نژاد
- ۴۹ مروری بر رهنمود حسابرسی مدیریت ریسک شخص ثالث، شکرالله خواجوی، شاهرخ شهبازی
- ۳۵ مروری بر تاریخچه‌ی حسابداری دادگاهی، کیهان آزادی، محمدجواد تصدی‌کاری، مصطفی ملکی
- ۴۰ ده روش برای کشف کارکنان واقعاً استثنایی، مسعود صادق‌پور

اخبار

- ۴۲ خبرهایی از جهان حسابداری، بنفشه صفری‌نژاد

بهمن و اسفند ۱۳۹۷

سال ۳۴، شماره‌ی پیاپی ۳۲۲ و ۳۲۳
شاپا: ۵۳۰-۱۷۳۵ ISSN

صاحب امتیاز: انجمن حسابداران خبره‌ی ایران
مدیر مسئول: مهدی تقوی
سرمدبیر و مدیر اجرایی: محسن قاسمی
همکار سردبیر: صدیقه ذوالفقاری
طراح، صفحه‌آرا، و امور وبگاه: لیلا بیگلری
مسئول سازمان آگهی‌ها: بنفشه صفری‌نژاد
دبیر اخبار: بنفشه صفری‌نژاد
گزارشگر: سمیه وطن‌دوست

مقاله‌ها و اظهارنظرهای مندرج در حسابدار بازتاب‌دهنده‌ی نظر رسمی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران نیست؛ مگر در مواردی که تصریح شود.

مسئولیت مقاله‌ها و اظهارنظرهای مندرج در حسابدار در برابر ادعاهای اشخاص ثالث بر عهده‌ی تهیه‌کنندگان مطالب است.

حسابدار در ویرایش فنی و ادبی و یک‌دست کردن دستور خط فارسی مطالب آزاد است.

نشانی دفتر مجله: تهران، میدان آرژانتین، خیابان شهید راضل کوری (بیست و هفتم)، خیابان الوند، پلاک ۲۸، طبقه دوم
تلفن: ۸۸۶۵۹۹۸۵-۸۸۶۵۹۹۸۲
فکس: ۸۸۸۷۸۶۶۷
کد پستی: ۱۵۱۴۹۳۶۵۱۶
صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۶۹۱
وبگاه انجمن: iica.ir
وبگاه مجله: hesabdar.iica.ir
رایانامه مجله: hesabdar@iica.ir

پیشرفت فناوری‌ها و دیگر گونه حرفه ما

حدود یک سال و اندی پیش، یکی از هم‌دانشگیان قدیمی که دانشجوی یکی از گرایش‌های مدیریت بود، و آن روزها به سنت برقرار در دانشکده‌های حسابداری و مدیریت هر از گاهی بین ما (دانشجویان حسابداری) و آنان (دانشجویان مدیریت) رجز خوانی‌های شوخی و جدی درباره‌ی اهمیت و ارزش بیش‌تر رشته‌مان رد و بدل می‌شد، فرستهای (پُستی) را در یکی از گروه‌های تلگرامی فرستاد و به سیاق همان رجز خوانی‌های دوران دانشجویی، آمیخته به شوخی و جدی، ما حسابداران را خطاب قرار داد که ببینید طبق مطالعات انجام‌شده تا بیست سال آینده شما حسابداران با پیشرفت فناوری‌ها بی‌کار می‌شوید!

همان روز، یادداشتی را با عنوان "چرتکه نماد حسابداری نیست" در کانال تلگرامم نوشتم، و خدمت آن دوست عزیز و دیگر دوستان عرض کردم، مسئله‌ی اصلی درک نادرست و عامیانه از مشاغل متنوع و عمدتاً پیچیده و هوشمندی است که حسابداران بر عهده دارند. بر پایه‌ی این تصور نادرست و عامیانه، گمان می‌شود همه‌ی حسابداران در سازمان‌های محل خدمت خود مشغول ثبت سندهای حسابداری و تحریر دفاتر روزنامه و کل با خودنویس هستند! و هنوز هم هنگام این دفترنویسی‌ها دلهره‌ی این را دارند که فنجان چای در ده متری میز کارشان گذاشته نشود که مبادا همه‌ی آبرویشان با واژگون شدن آن روی دفاتر قانونی - که در حکم ناموس حسابداران قدیمی بود - به باد برود!

اهل فنّ می‌دانند که امروزه مشاغل مورد تصدی حسابداران طیف گسترده‌ای از مشاغل عمدتاً پیچیده و هوشمند را در بر می‌گیرد. از قضا، مدت‌ها است که بسیاری از جنبه‌های روزمره و تکرارشونده‌ی دفترداری سنتی - خیلی پیشگام‌تر از سایر مشاغل - "رایانه‌ای" شده‌اند. همین موجب شده است که حسابداران سرتاسر جهان بتوانند فکر و انرژی خود را به‌جای انجام کارهای ساده و تکرارشونده صرف ارائه‌ی خدمات پیچیده و ارزش‌آفرین‌تر کنند. اساساً به همین دلیل است که در همان کشورهای توسعه‌یافته تقاضا برای خدمات متنوع و ارزش‌آفرین حسابداران به‌طور روزافزون در حال افزایش است.

البته همان طور که در آن یادداشت هم اشاره کردم، در

این بحث یک نکته‌ی ظریف وجود دارد. این که، اساساً مقوله‌ی "رایانه‌ای کردن" (Computerization) با توسعه و تکوین فناوری "هوش مصنوعی" (Artificial Intelligence) متفاوت است. کارهای روزمره و تکرارشونده که از الگوریتم‌های ساده‌ای پیروی می‌کنند را به راحتی می‌توان رایانه‌ای کرد. مثلاً، انتقال سندهای حسابداری به دفتر روزنامه، دفتر کل، و دفاتر معین که در گذشته‌ای نه چندان دور وقت و انرژی زیادی را از حسابداران می‌گرفت، امروزه با نرم‌افزارهای حسابداری در لحظه‌ای پس از ثبت هر سند حسابداری به‌طور خودکار انجام می‌شود. یا محاسبه‌ی هزینه‌ی استهلاک و استهلاک انباشته‌ی دارایی‌ها که زمانی جزو پزیرشده‌ترین کارهای حسابداران در مقاطع گزارشگری مالی به شمار می‌آمد، امروزه به کمک نرم‌افزارهای رایانه‌ای و بدون این که حتی حسابداران به انجام شدنشان فکر هم بکنند در کسری از ثانیه انجام می‌شود. حتی ایده‌ی تهیه‌ی رایانه‌ای صورت‌های مالی تلفیقی که زمانی تصور می‌شد به دشواری بتوان آن را جامه‌ی عمل پوشاند، امروزه به تنها گزینه‌ی ممکن و عملی برای گزارشگری مالی ابرگروه‌های چندملیتی متشکل از صدها و حتی هزاران شرکت فرعی در اقصی نقاط جهان تبدیل شده است.

با این حال، مشاغل نیازمند تحلیل، قضاوت حرفه‌ای، و تصمیم‌گیری "هوشمند" را صرفاً پس از بلوغ و تکامل فناوری "هوش مصنوعی" می‌توان از انسان‌ها گرفت و به رایانه‌ها سپرد. بنابراین، تا دورانی که فناوری هوش مصنوعی به آن درجه از بلوغ و تکامل نرسیده باشد که بتواند جایگزین مطمئنی برای تحلیل، قضاوت حرفه‌ای، و تصمیم‌گیری "هوشمند" انسانی باشد، حسابداران متخصص که در مشاغل متنوع و هوشمند حرفه‌ی حسابداری، از جمله، حسابداری و گزارشگری مالی، حسابرسی و خدمات اطمینان‌بخشی، حسابداری مدیریت، حسابداری دادگاهی، بازرسی تقلب، و زمینه‌های مشاوره‌ای متنوع اشتغال دارند، با تهدید شغلی چندان بااهمیتی مواجه نخواهند شد. اگر هم در آینده‌ی دور یا نزدیک چنین تکاملی در فناوری هوش مصنوعی حاصل شود، نه فقط حسابداران، بلکه همه‌ی متخصصان شاغل در مشاغل هوشمند، مثلاً، پزشکان، مهندسان، وکیلان، هنرمندان، و دیگران، با چالشی اساسی روبرو خواهند شد.

محسن قاسمی

پایگاه تخصصی معرفی کتاب های حسابداری

(تحت نظارت انجمن حسابداران خبره ایران)

جستجو...

ثبت کتاب جدید کتاب های انجمن کتاب های اعضا کتاب های دیگران

صفحه اصلی درباره کتاب های انجمن کتاب های اعضا کتاب های دیگران جستجوی کتاب ثبت کتاب

<http://iica.ir/books>

اطلاعیه

بدین وسیله به اطلاع اعضای گرانمایه‌ی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران و دیگر خوانندگان فرهیخته‌ی مجله‌ی حسابدار می‌رساند، نسخه‌ی آزمایشی «پایگاه تخصصی معرفی کتاب‌های حسابداری» تحت نظارت انجمن حسابداران خبره‌ی ایران به نشانی فوق‌راه‌اندازی شده است. هر یک از اعضای انجمن و دیگر نویسندگان و مترجمان محترم که تمایل دارند کتاب‌های منتشرشده‌ی خود را از طریق این پایگاه معرفی کنند، می‌توانند با مراجعه به منوی «ثبت کتاب جدید» در این پایگاه نسبت به ارسال درخواست خود اقدام کنند. بدیهی است، این امکان برای همه‌ی ناشران محترم کتاب‌های حسابداری نیز فراهم است و می‌توانند همه‌ی کتاب‌های با موضوعات متنوع حسابداری خود را از طریق این پایگاه به علاقه‌مندان معرفی کنند. لازم به ذکر است، انتشار شناخت‌نامه‌ی کتاب‌های حسابداری در این پایگاه به طور رایگان انجام می‌شود و از این بابت هیچ هزینه‌ای از متقاضیان (حقیقی و حقوقی) دریافت نخواهد شد.

انجمن حسابداران خبره ایران

در هر صورت، آن چه امروز برای ما مسلم است، این واقعیت انکارناپذیر است که پیشرفت خیره‌کننده و روزافزون فناوری‌ها زودتر از آن که فکرش را بکنیم فضای حرفه‌ی ما را در همه‌ی مشاغل تخصصی و همه‌ی جوانب آنها دگرگون خواهد کرد. پاره‌ای از این دگرگونی در نتیجه‌ی دگرگونی فضای کسب‌وکار و حتی دگرگونی سبک زندگی انسان‌ها در سرتاسر جهان به وقوع خواهد پیوست؛ و پاره‌ای دیگر از آن، در نتیجه‌ی توسعه‌ی ابزارهای در خدمت حرفه‌ی بزرگ حسابداری محقق خواهد شد. پدیده‌هایی همچون توسعه‌ی "اینترنت"، که امروز، ۱۲ مارس ۲۰۱۹ (۲۱ اسفند ۱۳۹۷)، سی‌سالگی آن را در سرتاسر جهان جشن گرفتند؛ یا توسعه‌ی فناوری "اینترنت همراه" و "اینترنت اشیاء" که چهار گوشه‌ی جهان را حقیقاً به شکل یک دهکده درآورده است؛ یا توسعه‌ی "شبکه‌های اجتماعی" که امروزه ضریب نفوذ خیره‌کننده‌ای در بین همه‌ی انسانهای جهان پیدا کرده، و عن قریب است که زندگی مجازی آدمها از زندگی واقعی آنان پیشی بگیرد؛ یا توسعه‌ی "خدمات اشتراک‌گذاری ویدئو" و "خدمات اشتراک‌گذاری پادکست" که ایده‌ی ناممکن "هر انسان، مالک یک (یا چند) رادیو و تلویزیون شخصی" را کاملاً ممکن ساخته، و انقلابی را در رسانه‌های گروهی پدید آورده است؛ یا ظهور و گسترش یک‌باره‌ی "ارزهای دیجیتال" که به نوعی همه‌ی نهادهای ضابطه‌گذار و استانداردگذار بین‌المللی و محلی را غافلگیر کرده است، ولی دیر یا زود همگان ناچار به پذیرش رسمی آنها خواهند بود؛ یا ظهور و گسترش یک‌باره‌ی پایگاه دادگان مبتنی بر زنجیره‌ی بلوکی، موسوم به "بلاک‌چین"، که انقلابی را در زمینه‌های مختلف از جمله، در حسابداری و گزارشگری مالی، حسابرسی و خدمات اطمینان‌بخشی، کنترل داخلی، و پیش‌گیری از تقلب و مفاسد مالی، پدید آورده است؛ یا ظهور و گسترش یک‌باره‌ی "استارت‌آپ‌ها" و "فین‌تک‌ها" که فضای کسب‌وکار را در عرصه‌های گوناگون به کلی دگرگون کرده‌اند؛ یا حتی فناوری‌هایی از جمله "رایانه‌های کوانتومی" که فقط عنوان آنها را شنیده‌ایم ولی در سال‌های آینده منشاء دگرگونی‌های ژرف‌تری در زمینه‌های گوناگون خواهند بود؛ همه و همه یک پیام کاملاً مسلم را برای ما حسابداران دارند، و آن این که، پیشرفت فناوری‌ها حرفه‌ی ما را هم دگرگون خواهند کرد.

بنابراین، همان‌طور که فدراسیون بین‌المللی حسابداران (آیفک) و برگزارکنندگان بیستمین کنگره‌ی جهانی حسابداران (آبان ۱۳۹۷، سیدنی) درون‌مایه‌ی مباحث گوناگون مطرح‌شده در کنگره را عمدتاً متمرکز بر این موضوعات نوظهور کرده بودند^۱، ما حسابداران ایرانی هم ضرورتاً باید بیش‌تر به این مباحث توجه کنیم تا در آینده‌ی نزدیک در برابر این دگرگونی‌ها غافلگیر نشویم.

پی‌نوشت:

۱ - برای اطلاع بیش‌تر به "گزارش بیستمین کنگره‌ی جهانی حسابداران (سیدنی، ۲۰۱۸)"، سعید جمشیدی‌فرد، مجله‌ی حسابدار، شماره‌ی ۳۲۰ و ۳۲۱، آذر و دی ۱۳۹۷، صص ۸-۴، یا ویدئوی "گزارش سعید جمشیدی‌فرد از بیستمین کنگره جهانی حسابداران (۲۰۱۸، سیدنی)" در کانال رسمی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران در آپارات به نشانی www.aparat.com/v/l8aJP مراجعه کنید.